

Akurræktun jólatrjáa

LANDSSAMTÖK
SKÓGAREIGENDA

Landssamtök skógareigenda, BBJ.

Innihald fyrirlestrar

- Langur aðdragandi – grunnur að verkefninu er “Skógargull”
- Samþykktir LSE um átak í ræktun jólatrjáa
- Vinnuáætlun
- Hvað hefur verið gert
- Hvað svo ?

Undirbúningur

- Landssamtök skógareigenda hafa undanfarin ár undirbúið verkefni sem gengur undir nafninu Skógargull. Verkefninu er ætlað að auk vitund skógareigenda fyrir öðrum nytjum skóganna. Í þeim löndum þar sem skógrækt er stunduð eru verulegar tekjur af örðum nytjum en hefðbundnum nytjum af timbri og nema þær í flestum löndum ríflega $\frac{1}{4}$ af heildarveltu skógræktar.

Nokkrar staðreyndir um Skógargull

- Í Kanada eru seldar yfir 500 flokkar skógarafurða sem flokkast ekki sem timbur (Heimild: www.nrcan.gc.ca)
- Í 15 evrópskum löndum gefa aukanytjar (sem flokkast ekki sem timbur) að meðaltali 25,5% af tekjum skógarins (Heimild: www.ipoles.sk)
- Stofnað hafa verið samtök um aukanytjar í flestum löndum Evrópu, sem og Kanada og BNA
- Deild í Sameinuðu Þjóðunum helgar sig aukanytjum skóga: (<http://www.fao.org/forestry/nwfp/en/>)

Hverjar eru skógarnyttjar, aðrar en timbur?

- Sameinuðu Þjóðirnar skilgreina **aukaafurðir skóga** (*e. non-timber forest products*) sem “vörur af lífræðilegum toga, öðrum en viði, ... Þær geta komið úr villtum skógi, skógrækt, landbúnaðarskógi (*e. agroforestry*) og trjám utan skóga”
- Skilgreining LSE á **aukanytjum skóga** er töluvert víðari, og tekur t.d. til þjónustu og verndunar

Fjárhagsleg ævi skóga – með aukanytjum

- Aukanytjar geta viðhaldið góðu jákvæðu greiðsluflæði (e. *cash flow*) á meðan að beðið er eftir skógarhöggi

Tekjur

Tekjur af aukanytjum

Tímaás (t.d. 100 ár)

Kostnaður
(upphafs-
og rekstrar)

Kostnaður við aukanytjar

Startið

LANDSSAMTÖK
SKÓGAREIGENDA

Verkefninu Skógargull er formlega hrint af stað á þessu ári með að hefja stórátak í akurræktun jólatrjáa, sem verður flokkað sem ein af aukanytjum skóga í fyrrgreindu verkefni.

Átaksverkefninu í ræktun jólatrjáa er ætlað að standa til ársins 2025, en þá er reiknað með að stór hópur áhugasamra ræktenda verði búinn að ná tökum á ræktun jólatrjáa á ökrum.

Akurræktun jólatrjáa - langur aðdragandi

Námskeið fagfólks m.a. í Danmörku 2008

Mikill áhugi landeigenda á ræktun

Stór hluti jólatrjáa innfluttur ☹

Gott verð

Reynsla ! ?

Þáttur LSE

Samþykkt (vinnuþlan) LSE frá 2010 um átaksverkefni

“Myndaðir verða starfshópar vítt og breytt um landið með áhugasömum einstaklingum sem hyggja á ræktun jólatrjáa. Að lágmarki þurfa að vera sjö ræktendur í hverjum hóp, en (tólf) að hámarki. Sá sem hyggur á þátttöku þarf að vera félagsbundinn í félagi innan Landssamtaka skógareigenda”.

Vinnuáætlun LSE - frh

Hvert verkefni/hópur nær til tólf ára.
Hver starfshópur vinnur að sama markmiði, þ.e.a.s., að byggja upp atvinnugrein sem þróuð verður með samstilltu átaki þeirra sem hana stunda.

LSE leggur til vinnuáætlun að jólatrjáaræktun sem nær frá upphafsskipulagi allt til sölu á jólatrjám.

Hver hópur uppfærir „uppskriftina” að ræktuninni og sendir til framkvæmdastjóra LSE einu sinni á ári
– sjá næstu glæru

1. ár

Jarðvegsundibúningur

Jarðvinnsla

Sprautun

Girðingarvinna

Planta / Áburður (gr)

RG

SF

BG

Pinur

Aðrar tegundir

Hreinsun á illgresi

Sprautun

Vélhreinsun

Handhreinsun

Vistvæn hreinsun

Skaðvaldar

Lús

Ryðsveppur

Saltskaðar

Aðrir skaðvaldar

Annað

Yfirfara fjárhagsáætlun

Yfirfara ræktunarplan

Viðhald á skjólbeltum

Jarðvegssýni

jan. feb. mars april mai juni juli ágúst sept. okt. nov. des.

			1 sinni	1 sinni	1 sinni						
				2 sinnum	2 sinnum			2 sinnum	2 sinnum		
				Etir þörfum				Etir þörfum	Etir þörfum		

				1 sinni	1 sinni		1 sinni	1 sinni			
				1 sinni	1 sinni		1 sinni	1 sinni			
				1 sinni	1 sinni		1 sinni	1 sinni			
				1 sinni	1 sinni		1 sinni	1 sinni			

				2 sinnum	2 sinnum	* ()		2 sinnum	2 sinnum		
				Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum		
				Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum		

				Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum			
				Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum			
				Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum
				Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum	Etir þörfum			

1 sinni	1 sinni										
1 sinni	1 sinni										
			1 sinni	1 sinni							
			1 sinni								

Athugasemdir

Plöntun og áburðargjöf í samráði við fagaðila

*(Skermsprautun í samráði við fagaðila)
Illgresi má að hámarki vera 3 cm á hæð

Skola þarf plöntur eftir saltágang

1 sinni 2 sinnum 3 sinnum Etir þörfum

Hópstjórar og ársfundur

Vinnuáætlun LSE - frh

LANDSSAMTÖK
SKÓGAREIGENDA

Allir hóparnir velja sér hópstjóra.

Hver hópur hittist eftir þörfum, en þó að minnsta kosti einu sinni á ári, auk ársfundar.

LSE stendur fyrir árlegum ársfundi jólatrjáaræktenda. Á þeim fundi geta ræktendur borið saman bækur sínar auk þess sem boðið verður uppá fræðslu um ræktun jólatrjáa á þeim fundi.

Stuðningur við verkefnið

Vinnuáætlun LSE - frh

LANDSSAMTÖK
SKÓGAREIGENDA

Leitað verður eftir stuðningi LHV í skógrækt um skipulag ræktunarsvæða, faglegar leiðbeiningar, tilraunir m.a. með kvæmatilraunir og uppbyggingu skjóls.

Leitað verður eftir stuðningi LbhÍ við fræðslu um jólatrjáaræktun og hvatningu til nemenda skólans að stunda rannsóknir á skipulagi, ræktun og markaðssetningu jólatrjáa.

Leitað verður eftir stuðningi Mógilsár um leiðbeiningar og rannsóknir.

Kostnaður í verkefninu

Hver og einn þátttakandi stendur straum af öllum beinum kostnaði við sína ræktun.

Ath! Styrkir eru til skjólbeltaræktar á lögbýlum

Hlutverk hópstjóra

Hópstjóri heldur utanum upplýsingar um hópinn t.a.m.;

- heiti jarðar
- nafn/nöfn ræktenda
- stærð ræktunarsvæða

Árlegar upplýsingar;

- heiti gróðursettra tegunda
- fjöldi gróðursettra plantna
- seld jólatré

Hópstjóri boðar til fundar í hópnum eins oft og þurfa þykir, en þó að minnsta kosti einu sinni á ári.

Hópstjóri tekur við athugasemdum frá ræktendum m.a. um hugsanlegar lagfæringar á ræktunarplani og sendir til framkvæmdastjóra LSE.

Mælst er til að fundir verði færðir til bókar og fundargerð send til LSE.

Tengiliður hópsins við LSE, LHV, LBHÍ, Mógilsá aðra eins og þurfa þykir.

Hópstjóri hefur til hliðsjónar samþykkt LSE frá 2010 um akurræktun jólatrjáa

Möguleikar á fræðslu

Námskeið í jólatrjáarækt - Lbhí

Námskeið í áætlanagerð í akurræktun jólatrjáa- Lbhí

Ársfundur – fræðsla

Persónuleg ráðgjöf verkefnanna, Lbhí, Mógilsár

Hópavinna – “leshringir”

Hvað hefur verið gert

Reynsla Skógræktar ríkisins og skógræktarféлага (akurræktun í litlum skala). Rannsóknir og tilraunir Mógilsár.

Námskeið fyrir ráðgjafa í skógrækt m.a. við Danska Landb.h. í Danmörku haustið 2008.

Prófrítgerðir um jólatré: Björgvin Eggertsson, Jón Þór Birgisson, Karen Grönkjær Glerup, Else Möller o.fl.

Samantekt og einkunnagjöf kvæma af Blágreini og Fjallapin:
Böðvar Guðmundsson.
Jólatré í Noregi = ferð 2011

Verkefni Sls, Mógilsá og HÍ. Fjölgun einstaklinga af Fjallapin.
Harðir naglar í Haukadal.

Hvað svo

Fyrsti hópurinn kominn af stað – biðlisti

Næstu tveir hópar af stað fljótlega

Fimm til sjö hópar árið 2013 með ca 50 ræktendum

Markmiðið að fá öfluga ræktendur á landsvísu (20 til 30 ræktendur) með gott “**þol**”

Takk fyrir